

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/10831 din 02.07.2024

La nr.187 din 20.06.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Codului Educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Legea învățământului artistic).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.07.02 17:30:56 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

Ex: VAMEȘ Xenia, Tel. 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA			
D.D.P. Nr.		1694	
"03"	07	2024	
Ora			

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9803 din 02.07.2024

la proiectul de lege pentru modificarea Codului Educației al Republicii Moldova nr.152/2014 (Legea învățământului artistic)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este un grup de deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost publicat pe site-ul Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul părților interesate la proiectul prenotat pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop *"[...] de a structura subsistemul învățământului artistic, de a aduce claritate în tipurile de instituții și de a reflecta cei mai de bază parametri existențiali în cadrul normativ."*

Autorul a mai precizat că, *"Prezentul proiect de lege vine să soluționeze o parte din problemele din învățământul artistic, dar și să deschidă calea pentru elaborarea actelor normative subsecvente sau eliminarea curențelor operative sau de ordin tehnic care vor apărea pe parcurs. Crearea unui cadru legal la nivel de cod va impulsiona domeniul, permițându-i nu numai să se dezvolte multilateral, dar și să devină un exemplu pentru subsistemele respective din regiune, care se confruntă cu probleme similare, Republica Moldova reușind până astăzi să-și mențină o poziție de lider regional în domeniul cultural-artistic pe filiera educației academice și să păstreze o mare parte din moștenirea bogată de tradiții academice ancorate în diverse rădăcini de geneză."*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune modificarea Codului educației pentru a asigura accesul la studiile de calitate a tuturor copiilor/tinerilor prin intermediul educației formale, astfel încât competențele profesionale formate să fie certificate în conformitate cu nivelul de studii absolvit. Potrivit autorului: *"Aceste prevederi vor contribui la conservarea celor mai bune tradiții academice din domeniul învățământului artistic, moștenite din diverse surse civilizatoare, dar și fortificarea și consolidarea acestui subsistem, cu încadrarea lui armonioasă în sistemul de educație și atragerea experților din domeniu la gestionarea, setarea de priorități și elaborarea cadrului juridic, strategic, metodologic."*

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".

Prin argumentele prezentate în nota informativă, autorul a demonstrat necesitatea elaborării proiectului, respectând în același timp cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: *”Implementarea prezentului proiect de lege nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat, încadrându-se în limitele bugetare actuale alocate pentru domeniul respectiv.”*

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *„textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Ministerul Educației și Cercetării și Ministerului Culturii, autorități responsabile de elaborarea standardelor educaționale pentru toate tipurile de învățământ artistic, cu participarea cadrelor didactice universitare și preuniversitare și centrelor metodice specializate în domeniul învățământului artistic.

La fel, Ministerul Educației și Cercetării va asigura elaborarea și implementarea politicilor educaționale în învățământul artistic, luând în considerare specificul, diversitatea și transversalitatea acestuia, implementând strategii educaționale adaptate la fiecare categorie de învățământ artistic.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de un grup de deputați în Parlamentul Republicii Moldova și are drept scop de a structura subsistemul învățământului artistic, de a aduce claritate în tipurile de instituții și de a reflecta cei mai de bază parametri existențiali în cadrul normativ.

Potrivit notei informative: *"Prezentul proiect de lege vine să soluționeze o parte din problemele din învățământul artistic, dar și să deschidă calea pentru elaborarea actelor normative subsecvente sau eliminarea curenților operative sau de ordin tehnic care vor apărea pe parcurs. Crearea unui cadru legal la nivel de cod va impulsiona domeniul, permițându-i nu numai să se dezvolte multilateral, dar și să devină un exemplu pentru subsistemele respective din regiune, care se confruntă cu probleme similare, Republica Moldova reușind până astăzi să-și mențină o poziție de lider regional în domeniul cultural-artistic pe filiera educației academice și să păstreze o mare parte din moștenirea bogată de tradiții academice ancorate în diverse rădăcini de geneză."*

Prin proiect se propune modificarea Codului educației pentru a asigura accesul la studiile de calitate a tuturor copiilor/tinerilor prin intermediul educației formale, astfel încât competențele profesionale formate să fie certificate în conformitate cu nivelul de studii absolvit. Potrivit autorului: *"Aceste prevederi vor contribui la conservarea celor mai bune tradiții academice din domeniul învățământului artistic, moștenite din diverse surse civilizatoare, dar și fortificarea și consolidarea acestui subsistem, cu încadrarea lui armonioasă în sistemul de educație și atragerea experților din domeniu la gestionarea, setarea de priorități și elaborarea cadrului juridic, strategic, metodologic."*

Proiectul promovează interesul public privind asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal.

02.07.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.07.02 16:31:16 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

